

רביב באולפן

העיתונות בארץ דומה לכלב המסתובב אחר זנבו...

על המפה ונפלת על קובה. חיפשתי את הנציגות הקובנית בושינגטון, גיליתי את ארון ריגלדו בשגרירות הצ'כית. דפקתי בדלת, הראיתי רכון ישראלי, הכניס אותי וכתנו חצי שעה במיסררון. כל מיני אנשים באו לראות את התופעה. נפגשתי עם ארון ריגלדו, אמרתי לו שאני עיתונאי ישראלי ושואני רוצה לעשות סרט על קובה. הוא הביט בי בהבעה משועשעת, ואמר לי להתקשר איתו תוך שלושה ימים. אמרתי לו — באתי אליך הביתה, לא פחדתי, ולכן אתה צריך לכבד אותי. אני לא מטלפן אליך, הנה הטלפון שלי, טלפן אתה אלי.

הייתי בטוח שזו הפעם האחרונה, שבה אראה את ארון ריגלדו. אחרי יומיים קיבלתי טלפון, שאושרה לי ויזה לחודשיים בלי צוות. רק כשנחתי בהוואנה, הכנתי שאולי הכנסתי את עצמי לצרה. המקום המה חיילים, עם סמל אדום על הכובע, הושטת הרכון שלי היתה קירקס מוחלט. רק ברגע האחרון הגיע נהג שאסף אותי. הם נתנו לי צוות משלהם, שהייתי צריך לשלם לו. צילמו לי גנות וים ושמיים. היו מגיעים בצהריים, במקום בבוקר, ואני כבר ראיתי לאיזה מלכודת-אימים הכנסתי את עצמי, איזה קירקס אני עושה מעצמי. נמצא בקובה, מצלם גנות. ביום

● **קרה לך שהזמנת מרואיין לאולפן ובשניה האחרונה ממש הסתבר לך שזה לא זה?**

הזמנו פעם שייך ררווי, קצין בצבא, שהיה צריך לייצג את עמדת הררוויים ולהסביר מה זה להיות היום ררווי ישראלי על רקע מילחמת לבנון, והוא בקושי התבטא ופיתאום לא היו לו טענות. והיה השייך הברואי מתלמלחמא, שהיה צריך להסביר את טענות הברואים לגבי נישול קרקעות, וברגע שניתן האות לתחילת התוכנית, האות והמורא האינסטינקטיביים של ההתנגדות, שנרכשו בהרבה שנות היותו כרואי, עברו עליו והוא השתק כמעט לחלוטין. ואז, אני עומד במצב שבו אני צריך למשוך אותו בלשון, להיות פרובוקטיבי, להציג את עמדתו כדי להשיג, לפחות, הנהונים. ואז מה קורה? עם סיומה של התוכנית אני מקבל 12 אלף טלפונים ואיומים שאני יותר גרוע משונאי ישראל, לברואי בכלל אין טענות נגד מדינת ישראל ואילו אני מכניס לו מילים לפה.

● **מה קרה באולפן „בזרת לילה“ אחרי העימות בין שונאי-הערבים מנצי רתיעילית ובין הפסיכולוג מנצרת הערבית?**

מיליון טלפונים. מעניין, דווקא ניצולי שואה, שעברו את טראומת השואה, שטענתם העיקרית היא כי העולם שתק, דורשים מאיתנו לא לאפשר לאנשים בעלי דיעה גוענית לדבר בטלוויזיה. דווקא אלה דורשים מאיתנו לשתוק, ואז אני אומר להם שאילו היה מדובר באיזה הוגה-דעות המשחק עם עצמו בהאלוסינאציות, ייתכן שלא היינו צריכים לתת לו פתחון-פה. אך מדובר בנציגה של קבוצת מנע, המונה ארבעים חברים. להיפך, הטלוויזיה חייבת לחשוף את התופעה עד השרושה ועל אחת כמה וכמה טלוויזיה ממלכתית. במיקרה של פינקלשטיין, אם לא היינו מפזרים את האנשים, היתה הולכת שם אלימות פיזית ממש.

ברוך-לכל, בשעה שבה משודרת התוכנית, דעות הטכני רק מחכה לרגע שרביב הפראייר יגמור ויסגור את העסק. מה שקרה באותו לילה, זה שהאוירה באולפן הקר התחממה, וכשנגמרה התוכנית, כולם — הצוות הטכני, מנהל האולפן, המאפרת, הצלמים, הבמאי — התפרצו אל האולפן והחלו ויכוח סוער שכמעט גבל באלימות, והטלפונים לא חדלו לצלצל והשוער מלמטה צעק שיש הרבה טלפונים. לא ראיתי דבר כזה, הצוות הטכני כמעט יצא מדעתו מרוב עצבים וכעס.

כשבילי זה נורא משקף את דעת-הקהל, איך שהצוות הטכני מרגיש ומגיב לעימות. אני חוזר הביתה בשעות מאוד מאוחרות ואין לי עם מי לפרוק את המתחים והרבר מאוד קשה בשעות המשונות שאני עובר בהן. אתה עדיין מתוח ומלא כמה שעשית ואין עם מי לדבר. כל שני חוזר הביתה, כולם ישנים, הילדות תפסו את הטרק שאני עושה רעש בתקווה שמישהו יקום, והן כבר לא קמות יותר. אף אחד לא מגיב לרעשים שלי ואני יושב עם עצמי במיטתה, אוכל גלידה, תמיד גלידה, ואין לי איך להוציא את זה החוצה.

● **אתה ההרפתקת העיתונאיות המעניינות ביותר שלך היא כניסתך כעיתונאי זר, ישראלי, לקובה והסיקור של שרירי היהודים החיים שם תחת מישטר קומוניסטי.**

כן, היה לי שבוע חלש בושינגטון, הסתכלתי

לא יודע. יש מעין קשר של שתיקה בעניין הזה, למרות שלאחרונה התחילו הדברים לרלוף החוצה.

● **שמחת לחזור ארצה?**

כן, מפני שמאוד אהבתי את העבודה והרגשתי שזמני קצוב, לא רציתי לעשות לעצמי את הפרידה יותר קשה, אז החלטתי שמוטב לארוז את החפצים. וישנו עוד גורם: אם אתה רוצה להיות שליח בארצות-הברית, אני ממליץ מאוד שיהיו לך ילדים, כי בכל מיקרה אתה יודע שהילדים צריכים לגדול בארץ ולא שם, וזה עוזר לך לחזור.

● **מה לא מוצא חן בעיניך בתוכנית „בזרת לילה“?**

לא מוצא חן בעיני שקשה לעשות את התוכנית ואני הולך לישון כל לילה בשתיים-שלוש בבוקר, וזו קריעת-תחת. חוץ מזה אני לא חושב שכותרת לילה היא סוף פסוק והדבר האחרון שאני אעשה בטלוויזיה. בינתיים אני מרוצה ממה שאני עושה.

● **קרה לך שהממונים פסלו לך נושא?**

לא קרה לי שפסלו לי נושא. כל פעם אני שומע שיש תלונות על לחצים בטלוויזיה, עלי לא לחצים, בתור אחד שהיה שבע שנים כתב מיפלגות ואוהב אמית של פוליטיקאים...

● **אוהב פוליטיקאים?**

כן, אוהב פוליטיקאים. עוד לא ראיתי קבוצת אנשים שתשקיע כל כך הרבה להשגת מטרה. בתור אחד כזה, אני יודע שלחץ זה לגיטימי ואני לא פוחד מעסקנים. יש קבוצות-ילחץ החותרות להגיע לשלהם. הוועד המנהל יושב שם, כדי ליצג את שולחיו.

● **מתי אם כך, לחץ אינו לגיטימי?**

כאשר הוא מופעל עם סנקציה. הפעילו עלי לחצים והפעלתי לחצים. כדי להשיג נושאים או סיפורים. אז אם מישהו מטלפן אלי ומפעיל לחץ, אני לא מתרגש. הלחץ הופך לא-לגיטימי, כשיש בו עונש. לחץ הוא דבר לגיטימי במערכת רגישה עם

מתי אתה הופך להיות חשוב? כשאתה חורג מגבולות וושינגטון ועושה עבודה במדינות אחרות. אני, למשל, סיקרתי ביהוד עם העיתונאי האמריקאי ג'י טומפסון מעיתון בטנסי, הנקרא טניסיאן נושא שעניין את התיקשורת. הצלחנו לדוור לשורות הקרקלוסקלאן בטנסי בעיקבות פיצוק בית-כנסת יהודי. אפילו קיבלתי ראיון בלעדי באחת מתוכניות החדשות החשובות ביותר. וישנו גורם נוסף, העובדה שאתה בא מארץ אחרת הופכת אותך למשהו. אחד הדברים שעוזרים לך כישראלי, היא העובדה שהתיק שורת האמריקאית מלאה יהודים צעירים. כמו שהכרוסל האמריקאי הוא כושי, התיקשורת האמריקאית היא יהודית, והמילה ישראל, אלא

**„קורה שאחד
המתעמתים מביע את
דעתו בתחקיר, וכשהוא
מגיע לתוכנית — הוא
מתיישר והופך ילד טוב
ירושלים.“**

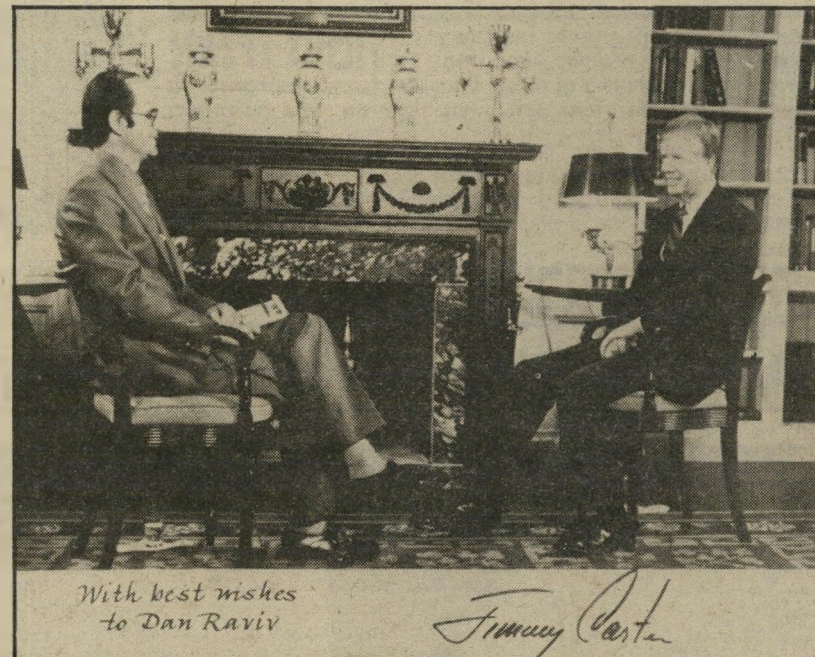
אם אתה מפגין את צברה ושאתילא, פותחת להם את הלב ולך — את הדלתות.

● **בושינגטון ראיית באופן בלעדי את הנשיא קארטר, האם התרגשת לפני הראיון?**

הייתי נתון במתיחות קלה. הגבילו אותי לעשר דקות וזהו.

● **איך קיבלת את הראיון?**

עלידי פעילות מוזרות, שמטרתה היתה לשכנע את יועציו, כי חשוב שישמעו בישראל את דעתו של הנשיא קארטר באופן ישיר. אחד

With best wishes to Dan Raviv
Jimmy Carter

● **רביב מראיין את הנשיא קארטר בבית הלבן* אני לא בתולה קדושה. גם אני מפעיל לחצים!**

עצבים פתוחים כמו המערכת הישראלית. לא מופעל עלי שום לחץ. אני זוכה בתמיכה, בעידוד ובהבנה מהממונים עלי.

● **מדוע אתה זוכה בתמיכה, בעידוד ובהבנה ואילו אחרים בטלוויזיה, לא פחות בישרוניים ולא פחות ידועים, מדוע כי הלחץ המופעל עליהם מסרם אותם?**

אלה הם אנשים שנשבר להם ונזח להם בעמדה הזו להגיד שזה בגלל לחצים: לא נותנים לי, רופקים אותי, רודפים אותי פוליטית. אני מכיר את זה, אבל בניגוד לכמה מעמיתים, שהחליטו בתקופה של לחצים לעלות על תקן של קדושימעונה ונרדף פוליטי, החלטתי אני להישאר בתוך הרשות, כדי להתמודד עם לחצים או עם בעיות. אם לוחצים אני לוחץ חזרה. הייתי כתב פוליטי בתקופה הקשה של המהפך, הטלפון לא חדל לצלצל.

* מתחת לכיסא של רביב: כוס מים על גבי מפית. ההקדשה והחתימה נעשות במכוונה.

**„אני אוהב אמיתי של
פוליטיקאים. עוד לא
ראיתי קבוצת אנשים
שמשקיעה כל כך
הרבה כדי להשיג
מטרה.“**

החמישי נאסא לי גיליתי את בית-הכנסת הישן ולא אמרתי לצוות לאן נוסעים. הגענו לבית הכנסת שכאילו הזמן בו עמד מלכת, עליתי למעלה וכשירדתי להעלות את הצוות, הסתבר לי שהם נעלמו והשאירו אותי לבד שאצלם באצ' בעות שלי.

הרגשתי שאכלתי אותה, ואז קרה משהו שלא ייאמן. כעוד אני תוהה מאין יבוא עזרי, אני שומע צעקה — „דן, אתה צריך עזרה! והנה, למטה עומד דן בלום. שהיה ראש משרד סי-בי-אס בארץ, עם צוות טלוויזיה. הם באו לצלם את שדות הטבקי. שאלתי אותו מה הוא עושה שם, ואז הוא סיפר לי שהם הסתכסכו בסמיטות, ותוך כדי נסיעה מישו מהצוות, הצלם, ויזה אותי ושאל מה דן רכיב עושה על המירפסת. הוא אמר שהבין שסודרתי עליידי הצוות הקובאי, והעמיד את הצוות שלו לרשותי. עברנו ככמה בתי-כנסת. היהודים בכך, הצוות בכך, דן בלום בכך.

● **ודן רביב?**

גם דן רביב היה מאוד נרגש. גמרנו לצלם, חזרתי למלון, עשיתי הצגה של כוּעס על הצוות. למחרת עליתי למטוס, הצוות הקובאי מסר לי חומר שפותח בניירורק וגיליתי שכל החומר לא רק שהיה לא חשוב, אלא שהם גם שרפו אותו בכוונה. אבל לא הייתי מודאג, היו לי הקסטות שצילם בשבילי הצוות של דן בלום. וכך צילמתי את הדוקומנט היחיד שיתיעד את שרירי הקהילה היהודית בקובה תחת שילטון קומוניסטי. אם זו לא עבודתו של עיתונאי, אז מה כן?